

Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

► **B** EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 97/67/EB

1997 m. gruodžio 15 d.

dėl Bendrijos pašto paslaugų vidaus rinkos plėtros bendrųjų taisyklių ir paslaugų kokybės gerinimo

(OL L 15, 1998 1 21, p. 14)

iš dalies keičiama:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
► <u>M1</u>	2002 m. birželio 10 d. Europos Parlamento ir tarybos Direktyva 2002/39/EB	L 176	21	2002 7 5
► <u>M2</u>	2003 m. rugsėjo 29 d. Europos Parlamento ir tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1882/2003	L 284	1	2003 10 31
► <u>M3</u>	2008 m. vasario 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/6/EB	L 52	3	2008 2 27

pataisyta:

- **C1** Klaidų ištaisymas, OL L 225, 2015 8 28, p. 49 (2008/6/EB)

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA
97/67/EB**

1997 m. gruodžio 15 d.

**dėl Bendrijos pašto paslaugų vidaus rinkos plėtros bendrųjų
taisyklių ir paslaugų kokybės gerinimo**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 57 straipsnio 2 dalį, 66 ir 100a straipsnius,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽³⁾,

atsižvelgdami į 1993 m. sausio 22 d. Europos Parlamento rezoliuciją, susijusią su žaliaja knyga dėl vienos bendros pašto paslaugų rinkos plėtros ⁽⁴⁾,

atsižvelgdami į 1994 m. vasario 7 d. Tarybos rezoliuciją dėl Bendrijos pašto paslaugų plėtros ⁽⁵⁾,

veikdami Sutarties 189b straipsnyje nustatyta tvarka ir remdamiesi 1997 m. lapkričio 7 d. Taikinimo komiteto patvirtintu bendru tekstu ⁽⁶⁾,

- (1) kadangi turėtų būti patvirtintos priemonės, kurių tikslas, kaip numatyta Sutarties 7a straipsnyje, yra sukurti vidaus rinką; kadangi tokia rinka apima teritoriją, neturinčią vidaus sienų, kurioje yra garantuotas laisvas prekių, asmenų, paslaugų ir kapitalo judėjimas;
- (2) kadangi yra įrodyta, kad vidaus rinkos kūrimas pašto sektoriuje yra svarbus ekonominei ir socialinei Bendrijos sanglaudai, kadangi šios pašto paslaugos yra pagrindinė ryšio ir prekybos priemonė;
- (3) kadangi 1992 m. birželio 11 d. Komisija pateikė žaliąją knygą dėl bendrosios pašto paslaugų rinkos plėtros, o 1993 m. birželio 2 d. – pranešimą apie Bendrijos pašto paslaugų plėtros gaires;
- (4) kadangi Komisija rengė plataus masto viešąsias konsultacijas tais pašto paslaugų aspektais, kuriais Bendrija yra suinteresuota, o suinteresuotos pašto paslaugomis šalys pranešė Komisijai savo pastabas;

⁽¹⁾ OL C 322, 1995 12 2, p. 22 ir OL C 300, 1996 10 10, p. 2.

⁽²⁾ OL C 174, 1996 6 17, p. 41.

⁽³⁾ OL C 337, 1996 11 11, p. 28.

⁽⁴⁾ OL C 42, 1993 2 15, p. 240.

⁽⁵⁾ OL C 48, 1994 2 16, p. 3.

⁽⁶⁾ Europos Parlamento 1996 m. gegužės 9 d. nuomonė (OL C 152, 1996 5 27, p. 20), 1997 m. balandžio 29 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 188, 1997 6 19, p. 9) ir Europos Parlamento 1997 m. rugsėjo 16 d. sprendimas (OL C 304, 1997 10 6, p. 34); Europos Parlamento 1997 m. lapkričio 19 d. sprendimas ir Tarybos 1997 m. gruodžio 1 d. sprendimas.

▼B

- (5) kadangi dabartiniu metu teikiamos universaliosios pašto paslaugos ir sąlygos, reglamentuojančios jų teikimą, gerokai skiriasi kiekvienoje valstybėje narėje; kadangi valstybėse narėse yra visų pirma labai nevienoda teikiamų paslaugų kokybė;
- (6) kadangi tarptautinio pašto ryšiai ne visada atitinka vartotojų ir Europos šalių piliečių lūkesčius, o tarptautinio pašto paslaugų kokybė šiuo metu yra nepatenkinama;
- (7) kadangi pašto sektoriuje esantys skirtumai turi reikšmingą įtaką tokiems ūkinės veiklos sektoriams, kurie visų pirma priklauso nuo teikiamų pašto paslaugų ir trukdo Bendrijos vidaus sanglaudos pažangai, nes pakankamai geros kokybės pašto paslaugų neturintys regionai atsiduria nepalankioje padėtyje dėl blogesnių pašto ir prekių pristatymo sąlygų;
- (8) kadangi yra būtinos priemonės, kuriomis siekiama garantuoti laipsnišką ir kontroliuojamą rinkos liberalizavimą bei tinkamą jos balansą, kad Bendrijos mastu pašto sektoriuje būtų garantuotas laisvas paslaugų teikimas ir toks laisvas paslaugų teikimas būtų universaliųjų paslaugų teikėjų įpareigojimu ir teise;
- (9) kadangi Bendrijos lygmeniu būtina veikti siekiant užtikrinti pašto sektorių reglamentuojančių nuostatų harmonizavimą, privaloma imtis priemonių bendrų taisyklių sukūrimui;
- (10) kadangi remiantis subsidiarumo principu turėtų būti Bendrijos lygmeniu patvirtintas bendrųjų principų rinkinys, tuo pat metu valstybėms narėms leidžiant pasirinkti konkrečias procedūras, kad jos galėtų laisvai pasirinkti tokią sistemą, kuri labiausiai atitiktų esančias aplinkybes;
- (11) kadangi Bendrijos lygmeniu būtina užtikrinti universaliasias pašto paslaugas, apimančias minimalų apibrėžtos kokybės paslaugų spektrą, už prieinamą kainą visų valstybių narių naudotojų naudai, neatsižvelgiant į jų geografinę gyvenamąją vietą Bendrijoje;
- (12) kadangi universaliųjų paslaugų tikslas yra visiems naudotojams suteikti laisvą galimybę naudotis pašto tinklu, visų pirma įsteigiant pakankamą pašto paslaugų teikimo vietų skaičių bei garantuojant tinkamas paslaugų teikimo sąlygas pašto siuntų surinkimo ir pristatymo dažnumo prasme; kadangi universaliųjų paslaugų teikimas privalo užtikrinti esminį veiklos nenutrūkstamumo reikalavimą ir tuo pat metu prisitaikyti prie naudotojų poreikių jiems garantuojant sąžiningą ir nediskriminuojantį aptarnavimą;
- (13) kadangi universaliasias paslaugas privalo sudaryti vidaus ir tarptautinės paslaugos;

▼B

- (14) kadangi universaliųjų paslaugų naudotojams privalo būti suteikta pakankama informacija apie siūlomų paslaugų spektrą, jų teikimo ir naudojimosi jomis sąlygas, teikiamų paslaugų kokybę ir tarifus;
- (15) kadangi su universaliųjų paslaugų teikimu susijusios šios direktyvos nuostatos nepažeidžia universaliųjų paslaugų teikėjų teisės individualiai derėtis dėl sutarčių su klientais sudarymo;
- (16) kadangi spektras paslaugų, kurios gali būti rezervuotos pagal Sutarties taisykles ir nepažeidžiant konkurencijos taisyklių, yra pateisinamas, jei tai garantuoja finansiškai subalansuotą universaliųjų paslaugų teikimą; kadangi liberalizavimo procesas neturi trukdyti tolesniam valstybių narių numatytam tam tikrų nemokamų paslaugų teikimui akliesiems ir silpnaregiams;
- (17) kadangi 350 g ir daugiau sveriančios korespondencijos siuntos sudaro mažiau kaip 2 % visų pašto korespondencijos siuntų ir mažiau kaip 3 % valstybinių pašto operatorių pajamų; kadangi kainos nustatymo kriterijai (bazinis tarifas, padaugintas iš 5) leis atskirti rezervuotąsias paslaugas nuo liberalizuotų greitojo pašto paslaugų;
- (18) kadangi atsižvelgiant į tai, jog pagrindinis skirtumas tarp pasiuntinių ir universaliųjų pašto paslaugų yra naudotojo gaunamos papildomos paslaugos (neatsižvelgiant į jų gavimo formą), kurių kainų nustatymo veiksmingiausias būdas yra įvertinti, kiek papildomai yra pasiruošę mokėti naudotojai, tačiau negali būti pažeidžiami rezervuotųjų paslaugų kainų limitai, į kuriuos privaloma atsižvelgti;
- (19) kadangi yra pagrindas laikinai leisti reklaminio ir tarptautinio pašto paslaugas rezervuoti, atsižvelgiant į nustatytas kainas ir svorio ribas; kadangi Europos Parlamentas ir Taryba, remdamiesi Komisijos pasiūlymu, pateiktu peržiūrėjus pašto sektorių, ne vėliau kaip 2000 m. sausio 1 d., kaip tolesnį žingsnį link vieningos pašto paslaugų rinkos sukūrimo, turėtų priimti sprendimą dėl tolesnio laipsniško ir kontroliuojamo pašto rinkos liberalizavimo, ypač atsižvelgiant į tarptautinio ir reklaminio pašto paslaugų liberalizavimą, o taip pat dėl tolesnio kainų ir svorio ribų peržiūrėjimo;
- (20) kadangi viešosios tvarkos ir saugumo sumetimais valstybės narės gali turėti teisėtą interesą vienai arba daugiau jų pačių paskirtų bendrovių suteikti teisę šalia viešųjų kelių įrengti pašto siuntų surinkimui skirtas laišku dėžutes; kadangi dėl tų pačių priežasčių

▼B

valstybės narės turi teisę subjektą arba subjektus paskirti atsakingus už pašto ženklų, kuriuose nurodyta jų kilmės šalis, leidybą ir už registruoto pašto paslaugų, teikiamų vykdant teismines arba administracines procedūras pagal valstybių narių vidaus įstatymus, teikimą; kadangi valstybės narės taip pat gali nurodyti savo narystę Europos Sąjungoje 12 žvaigždučių simboliu;

- (21) kadangi naujos paslaugos (paslaugos, kurios pakankamai skiriasi nuo įprastų paslaugų) ir keitimasis dokumentais universaliosioms paslaugoms nepriskiriamos ir netikslinga jų rezervuoti universalijų paslaugų teikėjui; kadangi ši nuostata gali būti vienodai taikoma ir savitarnai (pašto paslaugos, kurias teikia fizinis arba juridinis asmuo, esantis pašto siuntų siuntėju, arba tokių pašto siuntų surinkimas ir pervežimas pavedamas trečiajam asmeniui, veikiančiam išskirtinai to asmens vardu);
- (22) kadangi valstybės narės savo teritorijose atitinkama leidimo išdavimo tvarka turėtų sugebėti reglamentuoti universalijų paslaugų teikėjams nerezervuotųjų pašto paslaugų teikimą; kadangi tokia tvarka privalo būti skaidri, nediskriminuojanti, proporcinga ir pagrįsta objektyviais kriterijais;
- (23) kadangi valstybės narės turi turėti galimybę licencijų išdavimą susieti su universalijų paslaugų teikimo išpareigojimais arba su finansiniais įnašais į kompensavimo fondą, skirtą universalijų paslaugų teikėjo išlaidoms už paslaugų, uždedančių papildomą finansinę naštą, teikimą kompensuoti; kadangi išduodamos oficialius leidimus valstybės narės turi sugebėti įpareigoti jų gavėjus licencijuota veikla nepažeisti specialiųjų ar išimtinių universalijų paslaugų teikėjų teisių teikti rezervuotąsias paslaugas; kadangi gali būti įdiegta reklaminio pašto siuntų identifikavimo sistema, siekiant kontroliuoti reklaminio pašto paslaugas, kai jos liberalizuotos;
- (24) kadangi turėtų būti priimtos priemonės, reikalingos, kad būtų suderinta įgaliojimų suteikimo tvarka, nustatyta valstybėse narėse, reglamentuojančiose nerezervuotųjų komercinių paslaugų teikimą visuomenei;
- (25) kadangi, jeigu pasitvirtintų, kad yra būtina, priimamos priemonės, garantuojančios sąlygų, reglamentuojančių galimybę naudotis viešojo pašto tinklais valstybėse narėse, skaidrumą ir nediskriminacinį jų pobūdį;
- (26) kadangi, norint garantuoti patikimą universalijų paslaugų valdymą ir išvengti nesąžiningos konkurencijos, universalijų paslaugų tarifai turi būti objektyvūs, aiškūs, nediskriminaciniai ir susieti su teikiamų paslaugų sąnaudomis;
- (27) kadangi atsiskaitymai už Bendrijos viduje teikiamas tarptautinio pašto paslaugas turėtų būti susieti su pristatymo išlaidomis, patirtomis gavimo šalies universalijų paslaugų tiekėjo (tačiau nepažeidžiant Pasaulinės pašto sąjungos aktais nustatytų minimalių įpareigojimų); kadangi nustačius paslaugų kokybės tikslus toks atsiskaitymas turėtų taip pat skatinti pagerinti arba palaikyti tarptautinio pašto paslaugų kokybę; kadangi tokia nuostata galėtų pagrįsti sistemų, numatančių atitinkamą sąnaudų padengimą ir specifiskai susietų su pasiekta paslaugų kokybe, taikymą;
- (28) kadangi yra būtina atskirai vesti skirtingų rezervuotųjų ir nerezervuotųjų paslaugų apskaitą tam, kad būtų aiškios faktinės įvairių

▼B

paslaugų teikimo sąnaudos ir kad būtų garantuota, jog kryžminis subsidijavimas, teikiamas iš rezervuotųjų paslaugų sektoriaus nerezervuotam, neturės nepalankaus poveikio konkurencijos sąlygoms pastarajame sektoriuje;

- (29) kadangi, norint garantuoti ankstesniuose trijuose punktuose nustatytų principų taikymą, universaliųjų paslaugų teikėjai per nustatytą laiką turėtų įdiegti sąnaudų apskaitos sistemas, kurias galėtų patikrinti nepriklausomas auditas ir kurios leistų sąnaudas kiek įmanoma tiksliau, remiantis skaidria tvarka, paskirstyti pagal paslaugas; kadangi tokie reikalavimai gali būti įvykdyti, pavyzdžiui, įdiegiant pilną sąnaudų paskirstymo principą; kadangi tokių sąnaudų apskaitos sistemų gali būti nereikalaujama taikyti esant aplinkybėm, kai egzistuoja atviros konkurencijos sąlygos;
- (30) kadangi dėmesys turėtų būti skirtas tokių naudotojų, kurie turi teisę gauti aukštos kokybės paslaugas, interesams; kadangi dėl šios priežasties privalo stengtis, kad būtų pagerinta ir pakelta Bendrijos mastu teikiamų paslaugų kokybė; kadangi tokie kokybės pagerinimai įpareigoja valstybes narės nustatyti paslaugų, įeinančių į universaliąsias, standartus, kurių turėtų siekti arba juos viršyti universaliųjų paslaugų teikėjai;
- (31) kadangi paslaugų kokybė, kurios tikisi naudotojai, yra svarbiausias teikiamų paslaugų aspektas; kadangi tenkinant naudotojų interesus tokią paslaugų kokybę įvertinantys standartai ir pasiektos kokybės lygis privalo būti viešai skelbiami; kadangi yra reikalinga taikyti suderintus teikiamų paslaugų kokybės standartus ir bendrą kokybės matavimo metodologiją, kad būtų galima įvertinti Bendrijos mastu teikiamų paslaugų kokybės susiliejimą;
- (32) kadangi valstybės narės privalo nustatyti Bendrijos standartus atitinkančius nacionalinius kokybės standartus; kadangi Bendrijoje teikiamų tarptautinių paslaugų, kurioms teikti yra reikalingos bendros mažiausiai dvių skirtingų valstybių narių universaliųjų paslaugų teikėjų pastangos, kokybės standartai privalo būti nustatyti Bendrijos mastu;
- (33) kadangi atitikimas šiems standartams privalo būti nepriklausomų institucijų reguliariai ir harmonizuotai tikrinamas; kadangi naudotojai privalo turėti teisę būti informuojami apie tokio patikrinimo rezultatus ir valstybės narės turėtų garantuoti, kad būtų imamasi korekcinų veiksmų, jeigu patikrinimo rezultatai parodo, kad nėra laikomasi minėtų standartų;
- (34) kadangi pašto operatoriams yra taikoma 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyva 93/13/EEB ⁽¹⁾ dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais;
- (35) kadangi poreikis pagerinti paslaugų kokybę reiškia, kad ginčai turi būti išspręsti greitai ir veiksmingai; kadangi, be valstybių narių vidaus ir Bendrijos įstatymais numatytų žalos atlyginimo teisine

⁽¹⁾ OL L 95, 1993 4 21, p. 29.

▼B

tvarka formų, turėtų būti numatyta skundų nagrinėjimo tvarka, kuri turėtų būti skaidri, paprasta ir nebrangi bei leistų dalyvauti visoms suinteresuotoms šalims;

- (36) kadangi pašto tinklų tarpusavio sujungimas ir naudotojų interesai reikalauja, kad būtų skatinamas techninis standartizavimas; kadangi techninis standartizavimas yra būtinas bendram šalių vidaus tinklų panaudojimui ir Bendrijos universaliųjų paslaugų veiksmingumui skatinti;
- (37) kadangi gairėse dėl Europos teisės aktų suderinimo numatyta specializuota techninio standartizavimo veikla, kuri turi būti patikėta Europos standartizavimo komitetui;
- (38) kadangi turėtų būti įsteigtas toks komitetas, kuris padėtų Komisijai įgyvendinti šią direktyvą, ypač dėl numatomų darbų tobulinant su Bendrijos tarptautinių paslaugų kokybe ir techniniu standartizavimu susijusias priemones;
- (39) kadangi, norint garantuoti tinkamą universaliųjų paslaugų teikimą ir užtikrinti sąžiningą konkurenciją nerezervuotųjų paslaugų sektoriuje, yra svarbu, iš vienos pusės, atskirti reguliatoriaus, o iš kitos pusės, operatoriaus funkcijas; kadangi joks pašto operatorius negali priimti sprendimų ir kartu būti suinteresuota šalimi; kadangi pačios valstybės narės turėtų apibrėžti vienos arba daugiau nacionalinių reguliavimo institucijų, kurios tokiam tikslui gali būti pasirinktos iš valstybinių valdžios arba nepriklausomų institucijų, statusą;
- (40) kadangi atsiras poreikis įvertinti suderintų sąlygų poveikį pašto paslaugų vidaus rinkos funkcionavimui; kadangi dėl šios priežasties Komisija po trejų metų nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos, tačiau ne vėliau kaip iki 2000 m. gruodžio 31 d., Europos Parlamentui ir Tarybai pateiks ataskaitą dėl šios direktyvos taikymo, įskaitant atitinkamą informaciją apie šio sektoriaus rezultatus, ypač susijusius su ekonominiais, socialiniais, užimtumo ir technologiniais aspektais, taip pat apie teikiamų paslaugų kokybę;
- (41) kadangi ši direktyva neturi trukdyti taikyti Sutartyje nustatytų, o ypač konkurencijos bei laisvės teikti paslaugas, taisyklių;
- (42) kadangi niekas neturi drausti valstybėms narėms palikti galioti arba priimti pašto sektoriui liberalesnes priemones negu tos, kurios numatytos šioje direktyvoje, arba, nustojus galioti šiai direktyvai, palikti toliau galioti šiai direktyvai įgyvendinti taikytas priemones, tačiau tik tokiu atveju, jei tokios priemonės neprieštaraus Sutarties nuostatomis;
- (43) kadangi yra būtina, kad ši direktyva būtų taikoma iki 2004 m. gruodžio 31 d., jeigu Europos Parlamentas ir Taryba, remdamiesi Komisijos pasiūlymu, nenuspręs kitaip;
- (44) kadangi ši direktyva nėra taikoma jokiai veiklai, kuri nepriklauso Bendrijos teisės taikymo sričiai, pavyzdžiui, veiklai, kuri yra numatyta Europos Sąjungos sutarties V ir VI antraštinėse dalyse

▼B

ir bet koku atveju veiklai, susijusiai su visuomenės saugumu, gynyba, valstybės saugumu (įskaitant valstybės ekonominę gerovę, jeigu veikla yra susijusi su valstybės saugumo klausimais) ir valstybės veiklai baudžiamosios teisės srityse;

- (45) kadangi bendrovėms, kurios nėra įsisteigusios Bendrijoje, ši direktyva nedraudžia priimti priemonių, atitinkančių ir Bendrijos teisę, ir tarptautinius įsipareigojimus, skirtus garantuoti, kad valstybių narių piliečiai būtų vienodai vertinami trečiosiose šalyse; kadangi Bendrijoje įsteigtos įmonės turėtų turėti naudą trečiosiose šalyse dėl joms taikomo režimo ir dėl patekimo į trečiųjų šalių rinką sąlygų, kurios turi būti panašios į sąlygas, suteikiamas atitinkamų šalių piliečiams Bendrijoje,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 SKYRIUS

Tikslai ir taikymo sritis

▼M3*1 straipsnis*

Šia direktyva nustatomos bendros taisyklės dėl:

- pašto paslaugų teikimą reglamentuojančių sąlygų,
- universaliųjų pašto paslaugų teikimo Bendrijoje,
- universaliųjų paslaugų finansavimo tokiomis sąlygomis, kuriomis garantuojamas nuolatinis tokių paslaugų teikimas,
- tarifų nustatymo principų ir universaliųjų paslaugų apskaitos skaidrumo,
- universaliųjų paslaugų kokybės standartų nustatymo ir sistemos, garantuojančios tokių standartų laikymąsi, sukūrimo,
- techninių standartų suderinimo,
- nepriklausomų nacionalinių reguliavimo institucijų sukūrimo.

▼B*2 straipsnis*

Šioje direktyvoje vartojamos sąvokos:

▼M3

- 1) *pašto paslaugos*: paslaugos, kurias sudaro pašto siuntų surinkimas, rūšiavimas, vežimas ir skirstymas;
- 1a) *pašto paslaugų teikėjas*: įmonė, teikianti vieną ar kelias pašto paslaugas;

▼B

- 2) ►**M3** *pašto tinklas* ◄: veiklos organizavimo sistema ir visų rūšių priemonės, kurias naudoja universaliųjų paslaugų teikėjas (-ai), ypač įgyvendindamas šiuos tikslus:

▼ B

- pašto siuntų, priskiriamų universaliųjų paslaugų prievolei, surinkimas iš visoje teritorijoje esančių pašto paslaugų teikimo vietų,
- tokių siuntų vežimas ir apdorojimas nuo paėmimo iš pašto paslaugų teikimo vietų iki skirstymo centro,
- pristatymas pagal ant siuntų nurodytus adresus;

▼ M3

- 3) *pašto paslaugų teikimo vietos*: fizinės priemonės, įskaitant pašto dėžutes, skirtos viešam naudojimui, esančios šalia viešųjų kelių arba pašto paslaugų teikėjo(-ų) patalpose, kuriose siuntėjai gali pateikti pašto siuntas pašto tinklui;
- 4) *surinkimas*: pašto paslaugų teikėjo vykdoma pašto siuntų surinkimo operacija;

▼ B

- 5) *skirstymas*: nuo pašto siuntų išrūšiavimo skirstymo centre iki jų pristatymo adresatams vykstantis procesas;

▼ M3

- 6) *pašto siunta*: adresuota ir galutinės formos siunta, kurią turi gabenti pašto paslaugų teikėjas. Be korespondencijos siuntų, tokios siuntos taip pat apima, pavyzdžiui, knygas, katalogus, laikraščius, periodinius leidinius ir pašto siuntinius su prekėmis, kurios turi komercinę vertę arba jos neturi;

▼ B

- 7) *korespondencijos siunta*: rašytinis pranešimas, užrašytas ant bet kokios fizinės medžiagos, siūstinas ir pristatytinas ant pačios siuntos ar pakuotės siuntėjo nurodytu adresu. Knygos, katalogai, laikraščiai ir periodiniai leidiniai nėra laikomi pašto korespondencija;

▼ M3

▼ B

- 9) *registruotoji siunta*: paslauga, teikianti pastovaus dydžio garantiją nuo siuntos dingimo, vagystės arba sugadinimo rizikos ir leidžianti siuntėjui paprašius jam pateikti įrodymą, jei tai būtina, kad siunta buvo pristatyta ir (arba) įteikta adresatui;
- 10) *įvertintoji siunta*: paslauga, apdraudžianti pašto siuntą iki siuntėjo nurodytos vertės tokiam atvejui, jeigu ši siunta bus pamesta, pavogta arba sugadinta;
- 11) *tarptautinis paštas*: iš vienos valstybės narės į kitą arba iš trečiųjų šalių valstybėms narėms ir atvirkščiai siunčiamas paštas;

▼ M3

- 13) *universaliųjų paslaugų teikėjas*: valstybinis arba privatus pašto paslaugų teikėjas, valstybėje narėje teikiantis universaliąsias pašto paslaugas arba jų dalį, apie kurią pagal 4 straipsnį buvo pranešta Komisijai;
- 14) *leidimai*: bet kuris leidimas, nustatantis pašto sektoriui būdingas teises ir pareigas ir įmonėms leidžiantis teikti pašto paslaugas ir, kur taikytina, kurti ir (arba) naudoti savo tinklus tokioms paslaugoms teikti, išduodamas kaip „bendrasis leidimas“ arba „individuali licencija“, kurie toliau apibrėžti taip:

▼ M3

- bendrasis leidimas – leidimas, kurį turintis pašto paslaugų teikėjas, prieš pradėdamas naudotis iš tokio leidimo kylančiomis teisėmis, neprivalo gauti nacionalinės reguliavimo institucijos aiškaus sprendimo, nepriklausomai nuo to, ar naudojimąsi tokiu leidimu reglamentuoja bendrieji teisės aktai ar „grupinė licencija“, ir neatsižvelgiant į tai, ar toks reglamentavimas numato registracijos arba deklaravimo tvarką,
- individuali licencija – leidimas, kurį išduoda nacionalinė reguliavimo institucija ir kuris pašto paslaugų teikėjui suteikia konkrečias teises, arba kuris, kur taikytina, tokios įmonės veiklą daro priklausomą nuo konkrečių bendrąjį leidimą papildančių įpareigojimų, tačiau pašto paslaugų teikėjas negali naudotis pagal tokią licenciją suteikiamomis teisėmis, kol nebus gautas nacionalinės reguliuojančios institucijos sprendimas;

▼ B

- 15) *galutinės išlaidos*: tai atlygis universaliųjų paslaugų teikėjams už gaunamo tarptautinio pašto, kurį sudaro iš kitos valstybės narės arba iš trečiosios šalies siunčiamos pašto siuntos, pristatymą;
- 16) *siuntėjas*: tai fizinis arba juridinis asmuo, kuris pateikia siųsti pašto siuntas;

▼ M3

- 17) *naudotojas*: bet kuris fizinis arba juridinis asmuo, kuris naudojasi teikiamomis pašto paslaugomis būdamas siuntėju arba gavėju;

▼ B

- 18) *nacionalinė reguliavimo institucija*: kiekvienoje valstybėje narėje esanti institucija arba institucijos, kurioms, be kitų funkcijų, ši valstybė narė paveda vykdyti į šios direktyvos taikymo sritį patenkančias reguliavimo funkcijas;

▼ M3

- 19) *pagrindiniai reikalavimai*: bendros neekonominio pobūdžio priežastys, dėl kurių valstybė narė gali nuspręsti taikyti tam tikras pašto paslaugų teikimo sąlygas. Šios priežastys yra siunčiamos korespondencijos konfidencialumas, su pavojingų medžiagų vežimu susijęs tinklo saugumas, darbo nuostatų ir sąlygų laikymasis, socialinės apsaugos sistemos, nustatyti įstatymais, taisyklėmis ar administracinėmis nuostatomis ir (arba) nacionalinių socialinių partnerių suderėtomis kolektyvinėmis sutartimis, laikantis Bendrijos ir nacionalinės teisės aktų ir, pagrįstais atvejais, duomenų apsauga, aplinkos apsauga bei regioninis planavimas. Duomenų apsauga gali apimti asmens duomenų apsaugą, perduodamos arba saugomos informacijos konfidencialumą bei privataus gyvenimo neliečiamumą;
- 20) *paslaugos, teikiamos pagal vienetinį tarifą*: pašto paslaugos, kurių tarifas už individualias pašto siuntas nustatytas universaliųjų paslaugų teikėjo(-ų) bendrosiose paslaugų nuostatose ir sąlygose.

▼ B

2 SKYRIUS

Universaliosios paslaugos*3 straipsnis*

1. Valstybės narės užtikrina, kad naudotojai turėtų teisę į universalias paslaugas, apimančias apibrėžtos kokybės visoje teritorijoje visiems naudotojams prieinamomis kainomis nenutrūkstamai teikiamas pašto paslaugas.

2. Šiam tikslui valstybės narės imasi priemonių, reikalingų užtikrinti, kad aptarnavimo ir pašto paslaugų teikimo vietų tankumas atitiktų naudotojų poreikius.

▼ M3

3. Valstybės narės imasi priemonių, skirtų užtikrinti, kad universaliosios paslaugos būtų garantuojamos ne mažiau kaip penkias darbo dienas per savaitę, išskyrus išskirtinėmis laikomas aplinkybes ar geografines sąlygas, ir kad jos apimtų bent:

— vieną surinkimą,

— vieną pristatymą į kiekvieno fizinio arba juridinio asmens namus ar patalpas, arba, taikant leidžiančią nukrypti nuostatą, – į tam tikslui įrengtas vietas, laikantis nacionalinės reguliavimo institucijos nuožiūra nustatytų sąlygų.

▼ B

Apie bet kokią išimtį arba nukrypimą nuo reikalavimų, kuriuos pagal šią straipsnio dalį leidžia nacionalinė reguliavimo institucija, privalu pranešti Komisijai ir visoms nacionalinėms reguliavimo institucijoms.

4. Kiekviena valstybė narė užtikrina būtinas priemones šių universaliosios paslaugų teikimui:

— pašto siuntų iki 2 kg surinkimą, rūšiavimą, pervežimą ir pristatymą,

— siuntinių iki 10 kg, surinkimą, rūšiavimą, pervežimą ir pristatymą,

— registruotųjų ir įvertintųjų siuntų paslaugas.

▼ M3

5. Nacionalinės reguliavimo institucijos gali padidinti universaliosios paslaugoms priskiriamų pašto siuntinių svorio ribą iki bet kurio svorio, neviršijančio 20 kg, bei nustatyti specialią tokių siuntinių pristatymo į namus tvarką.

Neatsižvelgiant į konkrečios valstybės narės nustatytą universaliosios paslaugoms priskiriamų siuntinių svorio ribą, valstybės narės turi užtikrinti, kad jų teritorijoje būtų pristatomi iš kitų valstybių narių gauti pašto siuntiniai, sveriantys iki 20 kg.

6. Didžiausi ir mažiausi tokių pašto siuntų matmenys turi atitikti matmenis, nustatytus Pasaulinės pašto sąjungos priimtose atitinkamose nuostatose.

▼ B

7. Šiame straipsnyje apibrėžtos universaliosios paslaugos apima vidaus ir tarptautines paslaugas.

▼ **M3**

4 straipsnis

1. Kiekviena valstybė narė turi užtikrinti, kad būtų garantuojamas universaliųjų paslaugų teikimas ir Komisijai praneša, kokių priemonių ėmėsi šiai pareigai įvykdyti. 21 straipsnyje nurodytam Komitetui pranešama apie priemones, kurias universaliųjų paslaugų teikimui užtikrinti nustatė valstybės narės.

2. Valstybės narės gali paskirti vieną ar daugiau įmonių universaliųjų paslaugų teikėjais, kad būtų galima aprėpti visą šalies teritoriją. Valstybės narės gali paskirti skirtingas įmones skirtingiems universaliųjų paslaugų elementams teikti ir (arba) skirtingoms šalies teritorijos dalims aprėpti. Tai darydamos valstybės narės, laikydamosi Bendrijos teisės turi nustatyti ir paskelbti tų įmonių pareigas ir teises. Visų pirma valstybės narės turi imtis priemonių užtikrinti, kad sąlygos, kuriomis patikėta teikti universaliąsias paslaugas, būtų pagrįstos skaidrumo, nediskriminavimo ir proporcingumo principais, tokiu būdu garantuojant universaliųjų paslaugų teikimo tęstinumą, atsižvelgiant į jų svarbą užtikrinant socialinę bei teritorinę sanglaudą.

Valstybės narės turi pranešti Komisijai savo paskirto(-ų) universaliųjų paslaugų teikėjo(-ų) tapatybę. Universaliųjų paslaugų teikėjo paskyrimas periodiškai peržiūrimas ir nagrinėjamas vadovaujantis šiame straipsnyje išdėstytais sąlygomis bei principais. Tačiau valstybės narės turi užtikrinti, kad šio paskyrimo trukmė būtų pakankama investicijoms susigrąžinti.

▼ **B**

5 straipsnis

1. Kiekviena valstybė narė imasi priemonių užtikrinti, kad universaliųjų paslaugų teikimas atitiktų tokius reikalavimus:

- būtų siūloma paslauga, garantuojanti pagrindinių reikalavimų laikymąsi,
- ta pati paslauga naudotojams būtų siūloma panašiomis sąlygomis,
- paslaugos būtų prieinamos be jokio diskriminavimo, ypač dėl politinių, religinių arba ideologinių įsitikinimų,
- paslaugų teikimas nebūtų nutraukiamas arba sustabdomas, išskyrus *force majeure* atvejus,
- paslaugų teikimas atitiktų technikos pažangą, ekonomines ir socialines aplinkybes bei naudotojų poreikius.

▼ **M3**

2. 1 dalies nuostatos neužkerta kelio priemonėms, kurių valstybės narės imasi laikydamosi Sutartyje, būtent jos 30 ir 46 straipsniuose, pripažintų reikalavimų dėl viešųjų interesų, susijusioms su, *inter alia*, visuomenės dorove ir visuomenės saugumu, įskaitant nusikaltimų tyrimą, ir viešąją tvarką.

6 straipsnis

Valstybės narės turi imtis priemonių užtikrinti, kad universaliųjų paslaugų teikėjas(-ai) naudotojams ir pašto paslaugų teikėjams reguliariai pateiktų pakankamai išsamią ir atnaujintą informaciją apie konkrečias siūlomų

▼ M3

universaliųjų paslaugų ypatybes, su specialiomis nuorodomis į bendrąsias naudojimosi tokiomis paslaugomis sąlygas, taip pat jų kainas ir kokybės standartų lygius. Tokia informacija turi būti skelbiama tinkamu būdu.

Valstybės turi pranešti Komisijai, kaip buvo sudarytos galimybės naudotis pagal pirmą dalį skelbtina informacija.

▼ B

3 SKYRIUS

▼ M3**Universaliųjų paslaugų finansavimas***7 straipsnis*

1. Valstybės narės negali teikti ar palikti galioti išimtinių ar specialių teisių kurti ir teikti pašto paslaugas. Valstybės narės universaliųjų paslaugų teikimą gali finansuoti vienu ar keliais iš 2, 3 ir 4 dalyse nurodytų būdų arba bet kokiais kitais Sutartį atitinkančiais būdais.

▼ C1

2. Valstybės narės universaliųjų paslaugų teikimą gali užtikrinti pirkdamos šias paslaugas pagal taikomas viešųjų pirkimų taisykles ir nuostatus, įskaitant, kaip numatyta 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo ⁽¹⁾, konkurencinio dialogo ar derybų procedūras, paskelbiant skelbimą apie pirkimą arba jo nepaskelbiant.

▼ M3

3. Jei Valstybė narė nustato, kad šioje direktyvoje numatytos pareigos teikti universaliąsias paslaugas sukelia grynąsias sąnaudas, apskaičiuotas atsižvelgiant į I priedą, ir universaliųjų paslaugų teikėjui(-ams) sudaro nepagrįstai didelę finansinę naštą, tai ji gali įdiegti:

- a) atitinkamai(-oms) įmonei(-ėms) skirtą kompensavimo iš valstybės išteklių mechanizmą;
- b) mechanizmą, skirtą paskirstyti pareigų teikti universaliąsias paslaugas grynąsias sąnaudas tarp paslaugų teikėjų ir (arba) naudotojų.

4. Jeigu gryniosios sąnaudos yra paskirstomos pagal 3 dalies b punktą, tai valstybės narės gali įsteigti kompensacijų fondą, finansuojamą iš paslaugų teikėjų ir (arba) naudotojų įmokų, ir kurį šiuo tikslu administruotų nuo naudos gavėjo ar gavėjų nepriklausoma įstaiga. Valstybės narės, išduodamos leidimus paslaugų teikėjams pagal 9 straipsnio 2 dalį, gali nustatyti pareigą sumokėti finansinę įmoką į šį fondą arba laikytis universaliųjų paslaugų teikimo pareigų. Šiuo būdu gali būti finansuojamos 3 straipsnyje nurodytos universaliųjų paslaugų teikėjo(-ų) pareigos teikti universaliąsias paslaugas.

5. Valstybės narės turi užtikrinti, kad steigiant kompensacijų fondą ir nustatant 3 ir 4 dalyse nurodytų finansinių įmokų dydį būtų laikomasi

⁽¹⁾ OL L 134, 2004 4 30, p. 114.

▼ M3

skaidrumo, nediskriminavimo ir proporcingumo principų. Laikantis 3 ir 4 dalių priimti sprendimai turi būti pagrįsti objektyviais ir patikrinamais kriterijais bei paskelbti viešai.

▼ B*8 straipsnis*

7 straipsnio nuostatos nepažeidžia valstybių narių teisės organizuoti laiškų dėžučių išdėstymą prie viešųjų kelių, pašto ženklų leidybą ir registruotojo pašto paslaugas, teikiamas vykdant pagal tų valstybių narių vidaus įstatymais nustatytas juridinio ir administracinio pobūdžio procedūras.

4 SKYRIUS

▼ M3**Pašto paslaugų teikimą ir galimybę naudotis tinklu reglamentuojančios sąlygos***9 straipsnis*

1. Paslaugoms, kurių neapima universaliosios paslaugos, teikti valstybės narės gali įdiegti bendruosius leidimus, kai tai būtina, kad būtų garantuotas pagrindinių reikalavimų laikymasis.

2. Paslaugoms, kurias apima universaliosios paslaugos, teikti valstybės narės gali nustatyti leidimų, įskaitant individualių leidimų, išdavimo tvarką, kiek tai būtina, kad būtų garantuotas pagrindinių reikalavimų laikymasis ir būtų užtikrintas universaliųjų paslaugų teikimas.

Leidimų išdavimas:

- gali būti nustatomos pareigos teikti universaliąsias paslaugas,
- prireikus ir kai yra pagrįsta, gali būti nustatyti atitinkamų paslaugų kokybės, prieinamumo ir teikimo reikalavimai,
- tinkamais atvejais gali būti numatomos pareigos finansinėmis įmokomis prisidėti prie 7 straipsnyje numatytų sąnaudų paskirstymo mechanizmų, jei pagal 4 straipsnį paskirtas(-i) universaliųjų paslaugų teikėjas(-ai) teikdamas(-i) universaliąsias paslaugas patiria grynųjų sąnaudų ir jam (jiems) tenka nepagrįstai didelė našta,
- tinkamais atvejais gali būti taikoma pareiga finansinėmis įmokomis prisidėti prie 22 straipsnyje nurodytų nacionalinių reguliavimo institucijų veiklos sąnaudų,
- tinkamais atvejais gali būti taikomos nacionalinės teisės aktuose nustatytos darbo sąlygos arba nustatyta pareiga jų laikytis.

Pirmoje įtraukoje ir 3 straipsnyje nurodytos pareigos ir reikalavimai gali būti nustatomi tik paskirtiems universaliųjų paslaugų teikėjams.

Išskyrus atvejus, kai įmonės pagal 4 straipsnį paskirtos universaliųjų paslaugų teikėjais, išduodant leidimus negalima:

- apriboti jų skaičius,

▼ M3

- tiems patiems universaliosios paslaugos elementams ar šalies teritorijos dalims nustatyti ir pareigas teikti universaliąsias paslaugas, ir finansines įmokas į sąnaudų paskirstymo mechanizmą,
- kelti sąlygų, dubliuojančių tas, kurios įmonėms taikomos pagal kitus konkrečiam sektoriui neskirtus nacionalinius teisės aktus,
- nustatyti techninių ar veiklos vykdymo sąlygų, išskyrus tas, kurios būtinos šioje direktyvoje numatytoms pareigoms vykdyti.

3. 1 ir 2 dalyse nurodyta tvarka, įpareigojimai ir reikalavimai turi būti skaidrūs, prieinami, nediskriminaciniai, proporcingi, tikslūs ir nedviprasmiški, iš anksto viešai skelbiami ir pagrįsti objektyviais kriterijais. Valsybės narės privalo užtikrinti, kad prašymo pateikėjui būtų pateiktos visos atsisakymo išduoti leidimą arba jo visiško ar dalinio panaikinimo priežastys bei nustatyti apskundimo tvarką.

▼ B*10 straipsnis***▼ M3**

1. Europos Parlamentas ir Taryba, remdamiesi Komisijos pasiūlymu ir Sutarties 47 straipsnio 2 dalimi, 55 ir 95 straipsniais, patvirtina priemones, būtinas 9 straipsnyje nurodytai tvarkai, reglamentuojančiai komercinį pašto paslaugų teikimą visuomenei, suderinti.

▼ B

2. Šio straipsnio 1 dalyje minėtos suderinimo priemonės visų pirma taikomos kriterijams ir tvarkai, kurių turi laikytis pašto operatoriai, tokių kriterijų ir tvarkos skelbimo būdai, taip pat apeliacijų pateikimo tvarkai.

▼ M3*11 straipsnis*

Europos Parlamentas ir Taryba, remdamiesi Komisijos pasiūlymu ir Sutarties 47 straipsnio 2 dalimi, 55 ir 95 straipsniais, patvirtina tokias suderinimo priemones, kurios yra būtinos norint užtikrinti, kad naudotojai ir pašto paslaugų teikėjas(-ai) skaidriomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis galėtų naudotis pašto tinklu.

11a straipsnis

Kai reikia apginti naudotojų interesus ir (arba) skatinti veiksmingą konkurenciją, atsižvelgdamos į nacionalines sąlygas ir nacionalinės teisės aktus valstybės narės užtikrina galimybę skaidriomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis naudotis pašto infrastruktūros ar paslaugų, kurios teikiamos teikiant universaliąsias paslaugas, elementais, pavyzdžiui, pašto kodų sistema, adresų duomenų baze, abonentinėmis pašto dėžutėmis, pristatymo dėžutėmis, informacija apie adreso pasikeitimą, peradresavimo ir grąžinimo siuntėjui paslaugomis. Ši nuostata neapriboja valstybių narių teisės patvirtinti priemones, užtikrinančias galimybę naudotis viešuoju pašto tinklu laikantis skaidrumo, proporcingumo ir nediskriminavimo sąlygų.

▼B

5 SKYRIUS

Tarifų nustatymo principai ir apskaitos skaidrumas**▼M3***12 straipsnis*

Valstybės narės imasi priemonių, užtikrinančių, kad kiekvienos paslaugos, sudarančios dalį universaliųjų paslaugų, tarifai atitiktų šiuos principus:

- kainos privalo būti prieinamos ir tokios, kad visi naudotojai, neatsižvelgiant į jų geografinę buvimo vietą ir atsižvelgiant į konkrečias nacionalines sąlygas, galėtų naudotis teikiamomis paslaugomis. Valstybės narės gali toliau taikyti arba nustatyti nemokamų pašto paslaugų teikimą akliesiems ir silpnaregiams,
- kainos privalo būti orientuotos į sąnaudas ir skatinti veiksmingą universaliųjų paslaugų teikimą. Kai tai būtina dėl su visuomenės interesais susijusių priežasčių, valstybės narės gali nuspręsti taikyti vienodą tarifą vidaus ir (ar) tarptautinėms pašto paslaugoms, teikiamoms pagal vienetinį tarifą, taip pat kitoms pašto siuntoms,
- vienodo tarifo taikymas neatima iš universaliųjų paslaugų teikėjo(-ų) teisės sudaryti su naudotojais individualias sutartis dėl kainų,
- tarifai privalo būti skaidrūs ir nediskriminaciniai,
- taikydami specialius tarifus, pavyzdžiui, paslaugoms verslo klientams, didelių kiekių siuntėjams ir tiems, kurie surenka įvairių naudotojų pašta, šiems tarifams ir su jais susijusioms sąlygoms universaliųjų paslaugų teikėjai turi taikyti skaidrumo ir nediskriminavimo principus. Tarifai ir su jais susijusios sąlygos vienodai taikomi tarp skirtingų trečiųjų šalių bei tarp trečiųjų šalių ir universaliųjų paslaugų teikėjų, teikiančių lygiavertes paslaugas. Tokiais, tarifais taip pat gali naudotis naudotojai, ypač individualūs naudotojai bei mažos ir vidutinės įmonės, siunčiantys pašta panašiomis sąlygomis.

▼B*13 straipsnis*

1. Tam, kad būtų garantuotas tarptautinių universaliųjų paslaugų teikimas, valstybės narės privalo skatinti universaliųjų paslaugų teikėjus susitarimuose dėl tarpvalstybinių galutinių išlaidų Bendrijoje už tarptautinio pašto paslaugas laikytis tokių principų:

- galutinių išlaidų dydis nustatomas atsižvelgiant į gaunamo tarptautinio pašto apdorojimo ir pristatymo sąnaudas,
- atsiskaitymai turi būti susieti su teiktų paslaugų kokybe,
- galutinės išlaidos turi būti skaidrios ir nediskriminuojančios.

2. Įgyvendinant šiuos principus galima taikyti laikinas priemones, kad būtų išvengta pernelyg didelių sutrikimų pašto rinkose arba nepalankių

▼B

ekonominių pasekmių operatoriams, jei yra sutartis tarp siuntimo ir gavimo šalių operatorių; tokios priemonės ribojamos iki minimumo, būtino šiems tikslams pasiekti.

*14 straipsnis***▼M3**

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad universaliųjų paslaugų teikėjų apskaita būtų tvarkoma pagal šio straipsnio nuostatas.

2. Universaliųjų paslaugų teikėjas(-ai) savo vidaus apskaitos sistemoje turi turėti atskiras sąskaitas, kad būtų galima kiekvieną paslaugą ir produktą, kurie yra universaliųjų paslaugų dalis, aiškiai atskirti nuo tų, kurie nėra universaliųjų paslaugų dalis. Šis apskaitos atskyrimas naudojamas valstybėms narėms apskaičiuojant grynąsias universaliųjų paslaugų sąnaudas. Tokiose vidaus apskaitos sistemose remiamasi nuosekliai taikomais ir objektyviai pagrįstais sąnaudų apskaitos principais.

3. Šio straipsnio 2 dalyje minėtose apskaitos sistemose, neribojant šio straipsnio 4 dalies taikymo, sąnaudos paskirstomos taip:

- a) sąnaudos, kurios tiesiogiai gali būti priskirtos konkrečiai paslaugai ar produktui, priskiriamos tai paslaugai ar produktui;
- b) bendrosios sąnaudos, t. y. tokios sąnaudos, kurios negali būti tiesiogiai priskirtos konkrečiai paslaugai ar produktui, paskirstomos taip:
 - i) jeigu įmanoma, bendrosios sąnaudos yra paskirstomos remiantis tiesiogine tokių sąnaudų kilmės analize;
 - ii) kai tiesioginė analizė negalima, bendrųjų sąnaudų kategorijos yra nustatomos remiantis jų netiesioginiu sąryšiu su kita sąnaudų kategorija arba kategorijų grupe, kurioms sąnaudas galima tiesiogiai priskirti ar paskirstyti; netiesioginis sąryšis turi būti pagrįstas palyginamomis sąnaudų struktūromis;
 - iii) kai negalima pritaikyti nei tiesioginių, nei netiesioginių sąnaudų paskirstymo būdų, sąnaudų kategorija paskirstoma remiantis bendru paskirstymo kriterijumi, apskaičiuotu imant visų išlaidų, tiesiogiai ar netiesiogiai priskirtų ar paskirstytų kiekvienai iš universaliųjų paslaugų ir išlaidų, priskirtų kitoms paslaugoms, santykį;
 - iv) bendrosios sąnaudos, kurios būtinos tiek universaliosioms, tiek neuniversaliosioms paslaugoms teikti, atitinkamai paskirstomos; tokie pat sąnaudų veiksniai privalo būti taikomi tiek universaliosioms, tiek neuniversaliosioms paslaugoms.

▼B

4. Kitokios sąnaudų apskaitos sistemos gali būti taikomos tik tada, jeigu jos atitinka 2 dalies nuostatas ir buvo patvirtintos nacionalinės reguliavimo institucijos. Prieš taikant tokias apskaitos sistemas, apie tai yra informuojama Komisija.

5. Nacionalinė reguliavimo institucija garantuoja, kad nuo universaliųjų paslaugų teikėjo nepriklausoma kompetentinga institucija patvirtins 3 ir 4 dalyse aprašytų apskaitos sistemų atitikimą vienai iš sąnaudų apskaitos sistemų. Valstybės narės turi užtikrinti, kad periodiškai būtų skelbiami pranešimai apie apskaitos sistemų atitikimą.

▼ B

6. Nacionalinė reguliavimo institucija leidžia naudotis pakankamai detalia informacija apie universaliųjų paslaugų teikėjo taikomas sąnaudų apskaitos sistemas, ir tokią informaciją pateikia Komisijai, jai to paprašius.

7. Nacionalinei reguliavimo institucijai ir Komisijai paprašius joms turi būti konfidencialiai pateikta tokių apskaitos sistemų teikiama detali informacija.

▼ M3

8. Jeigu tam tikra valstybė narė nenustatė universaliųjų paslaugų teikimo finansavimo mechanizmo, kurį galima nustatyti pagal 7 straipsnį, ir jeigu nacionalinė reguliavimo institucija yra įsitikinusi, kad nė vienas iš šios valstybės narės paskirtų universaliųjų paslaugų teikėjų paslėptu arba kitokiu būdu negauna valstybės pagalbos, o konkurencija rinkoje yra tikrai veiksminga, nacionalinė reguliavimo institucija gali nuspręsti netaikyti šiame straipsnyje keliamų reikalavimų.

9. Tačiau šis straipsnis gali būti taikomas universaliųjų paslaugų teikėjui, paskirtam iki visiško rinkos atvėrimo galutinio termino, jei nėra paskirtas(-i) kitas(-i) universaliųjų paslaugų teikėjas(-ai). Nacionalinė reguliavimo institucija iš anksto prieš priimdama tokį sprendimą apie jį praneša Komisijai.

10. Valstybės narės gali reikalauti, kad pašto paslaugų teikėjai, kurie privalo mokėti įmokas į kompensacijų fondą, atskirtų apskaitą siekiant užtikrinti fondo veikimą.

▼ B*15 straipsnis*

Visų universaliųjų paslaugų teikėjų finansinės atskaitomybės yra rengiamos ir pateikiamos patikrinti nepriklausomam auditoriui bei skelbiamos pagal verslo įmonėms taikomus atitinkamus nacionalinius ir Bendrijos teisės aktus.

6 SKYRIUS**Paslaugų kokybė***16 straipsnis*

Valstybės narės garantuoja, kad būtų nustatyti ir paskelbti universaliosioms paslaugoms taikomi paslaugų kokybės standartai gerai pašto paslaugų kokybei užtikrinti.

Kokybės standartuose dėmesys visų pirma skiriamas paslaugos atlikimo laikui bei paslaugų teikimo reguliarumui ir patikimumui.

Tokius standartus nustato:

— vidaus paslaugoms – pačios valstybės narės,

▼ M3

— Bendrijoje teikiamoms tarptautinėms paslaugoms – Europos Parlamentas ir Taryba (žr. II priedą). Vėlesni šių standartų pakeitimai atsižvelgiant į technikos pažangą arba rinkos pokyčius daromi laikantis 21 straipsnio 2 dalyje nustatytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

Nepriklausoma veiklos stebėseną turi būti atliekama bent kartą per metus išorinių institucijų, kurios nesusijusios universaliųjų paslaugų

▼ M3

teikėjais, laikantis standartinių sąlygų, kurios turi būti nustatytos taikant reguliavimo procedūrą su tikrinimu, nurodytą 21 straipsnio 2 dalyje, ir ji turi būti pateikiama ataskaitoje bent kartą per metus.

▼ B*17 straipsnis*

Valstybės narės nustato vidaus pašto paslaugų kokybės standartus ir garantuoja, kad jie būtų suderinami su Bendrijoje tarptautinėms paslaugoms taikomais standartais.

Valstybės narės praneša Komisijai apie vidaus paštui taikomus kokybės standartus, o Komisija juos paskelbia taip, kaip ir 18 straipsnyje nurodytus Bendrijoje tarptautinėms paslaugoms taikomus standartus.

Nacionalinės reguliavimo institucijos garantuoja, kad nepriklausomas kokybės patikrinimas būtų atliekama pagal 16 straipsnio 4 dalį ir jo rezultatai būtų pagrįsti, o prireikus būtų imtasi korekcinų veiksmų.

18 straipsnis▼ M3

1. Remiantis 16 straipsniu, Bendrijoje teikiamoms tarptautinėms paslaugoms taikomi kokybės standartai yra nustatyti II priede.

2. Nacionalinės reguliavimo institucijos II priede numatytiems kokybės standartams gali nustatyti išimtis, jeigu to reikia esant su infrastruktūra arba geografine padėtimi susijusioms išskirtinėms sąlygoms. Jeigu nacionalinės reguliavimo institucijos nustato tokio pobūdžio išimtis, jos apie tai praneša Komisijai. Komisija 21 straipsnyje nurodytam Komitetui susipažinti pateikia metinę ataskaitą apie per 12 ankstesnių mėnesių gautus pranešimus.

▼ B

3. Komisija *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* turi paskelbti apie bet kokius Bendrijos tarptautinio pašto paslaugų kokybės standartų pakeitimus ir imtis priemonių, garantuojančių reguliarią nepriklausomą kontrolę bei duomenų apie paslaugų teikimo lygį paskelbimą, patvirtinančių atitikimą tokiems kokybės standartams bei pasiektą pažangą. Nacionalinės reguliavimo institucijos garantuoja, kad prireikus būtų imtasi korekcinų veiksmų.

▼ M3*19 straipsnis*

1. Valstybės narės užtikrina, kad visi pašto paslaugų teikėjai parengtų skaidrią, paprastą ir nedaug sąnaudų reikalaujančią tvarką pašto paslaugų naudotojų skundams nagrinėti, ypač dingimo, vagystės ar sugadinimo ir nustatytų kokybės standartų nesilaikymo atvejais (įskaitant atsakomybės nustatymo tvarką tais atvejais, kai teikiant paslaugą dalyvauja daugiau nei vienas operatorius), nepažeidžiant atitinkamų tarptautinių ir nacionalinių nuostatų dėl kompensavimo sistemų.

Valstybės narės patvirtina priemones, užtikrinančias, kad pirmoje pastraipoje nustatyta tvarka leistų greitai ir teisingai spręsti ginčus, prireikus numatant žalos atlyginimo ir (arba) kompensavimo sistemą.

▼ M3

Valstybės narės taip pat skatina pašto paslaugų teikėjų ir naudotojų ginčų sprendimo nepriklausomų neteisminių sistemų plėtrą.

2. Neapribojant kitokių galimybių pateikti skundą ar gauti žalos atlyginimą pagal nacionalinės ir Bendrijos teisės aktus, valstybės narės užtikrina, kad naudotojai, veikdami individualiai arba, kai tai leidžiama nacionalinėje teisėje, kartu su organizacijomis, atstovaujančiomis naudotojų ir (arba) vartotojų interesams, kompetentingai nacionalinei valdžios institucijai galėtų apskusti tokius atvejus, kai universaliosioms paslaugoms priskiriamas pašto paslaugas teikiančioms įmonėms pateikti naudotojų skundai nebuvo išspręsti patenkinamai.

Pagal 16 straipsnį valstybės narės užtikrina, kad universaliųjų paslaugų teikėjai ir atitinkamais atvejais universaliosioms paslaugoms priskiriamas paslaugas teikiančios įmonės kartu su kokybės patikrinimo rezultatais metinė ataskaita paskelbtų informaciją apie skundų skaičių ir apie tai, kaip tokie skundai buvo išnagrinėti.

▼ B

7 SKYRIUS

Techninių standartų suderinimas*20 straipsnis*

Techniniai standartai nuolat derinami atsižvelgiant pirmiausia į naudotojų interesus.

Remiantis pateiktais pasiūlymais Europos standartizacijos komitetui patikėta rengti pašto sektoriui taikytinus techninius standartus vadovaujantis principais, išdėstytais 1983 m. kovo 28 d. Tarybos direktyvoje 83/189/EEB, nustatančioje informacijos apie techninius standartus ir reglamentus teikimo tvarką⁽¹⁾.

Atliekant tokį darbą, turi būti atsižvelgta į tarptautiniu lygiu patvirtintas suderinimo priemones, ir visų pirma į tas, kurias patvirtino Pasaulinė pašto sąjunga.

Taikomi standartai kartą per metus paskelbiami *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*.

Valstybės narės užtikrina, kad universaliųjų paslaugų teikėjai, visų pirma pateikdami 6 straipsnyje nurodytą informaciją, vadovautųsi *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* paskelbtais standartais, jeigu to reikalauja naudotojų interesai.

21 straipsnyje nurodytas Komitetas yra informuojamas apie Europos standartizacijos komitete vykstančias diskusijas ir pažangą, kurią šioje srityje pasiekė minėta institucija.

8 SKYRIUS

Komitetas**▼ M3***21 straipsnis*

1. Komisijai padeda komitetas.

⁽¹⁾ OL L 109, 1983 4 26, p. 8. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos sprendimu 96/139/EB (OL L 32, 1996 2 10, p. 31).

▼ **M3**

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomos Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

▼ **B**

9 SKYRIUS

Nacionalinė reguliavimo institucija▼ **M3***22 straipsnis*

1. Kiekviena valstybė narė pašto sektoriui paskiria vieną arba daugiau nacionalinių reguliavimo institucijų, kurios yra teisiškai atskirtos nuo pašto operatorių ir kurių veikla nuo jų nepriklausoma. Valstybės narės, pasiliekančios nuosavybės teisę į pašto paslaugų teikėjus ar jų kontrolę, užtikrina veiksmingą struktūrinį reguliavimo funkcijų atskyrimą nuo veiklos, susijusios su nuosavybe ar kontrole.

Valstybės narės informuoja Komisiją apie tai, kokias nacionalines reguliavimo institucijas jos paskyrė pagal šią direktyvą kylančioms užduotims vykdyti. Jos lengvai prieinamu būdu paskelbia nacionalinėms reguliavimo institucijoms skirtas užduotis, visų pirma kai šios užduotys paskiriamos daugiau nei vienai įstaigai. Kai reikia, valstybės narės užtikrina minėtų institucijų ir teisės aktus konkurencijos bei vartotojų teisių gynimo srityje įgyvendinančių nacionalinių institucijų tarpusavio bendradarbiavimą ir konsultavimąsi su bendruoju interesu susijusiais klausimais.

2. Nacionalinėms reguliavimo institucijoms pavedamas konkretus uždavinys užtikrinti, kad būtų laikomasi su šia direktyva susijusių įsipareigojimų, visų pirma nustatant stebėjimo ir reguliavimo tvarką, užtikrinančią universaliųjų paslaugų teikimą. Joms taip pat gali būti pavesta užtikrinti konkurencijos taisyklių laikymąsi pašto sektoriuje.

Šios direktyvos taikymui atitinkamose esamose įstaigose palengvinti reguliavimo institucijos glaudžiai bendradarbiauja ir teikia pagalbą viena kitai.

3. Valstybės narės užtikrina, kad nacionaliniu lygiu būtų sukurti veiksmingi mechanizmai, kuriais naudotojui ar pašto paslaugų teikėjui suteikiama teisė nuo suinteresuotųjų šalių nepriklausomai skundą nagrinėjančiai įstaigai pateikti skundą dėl jį įtakojančio nacionalinės reguliavimo institucijos priimto sprendimo. Jei skundą nagrinėjanti įstaiga nenusprendžia kitaip, skundo nagrinėjimo metu nacionalinės reguliavimo institucijos sprendimas galioja toliau.

9a SKYRIUS

Informacijos teikimas*22a straipsnis*

1. Valstybės narės užtikrina, kad pašto paslaugų teikėjai pateiktų, visų pirma nacionalinėms reguliavimo institucijoms, visą informaciją, įskaitant finansinę informaciją ir informaciją apie universaliųjų paslaugų teikimą, reikalingą visų pirma šiems tikslams:

▼ M3

a) nacionalinėms reguliavimo institucijoms siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šios direktyvos nuostatų ar vykdomi pagal šią direktyvą priimti sprendimai;

b) aiškiai apibrėžtiems statistiniams tikslams.

2. Nacionalinės reguliavimo institucijos prašymu pašto paslaugų teikėjai šią informaciją pateikia nedelsdami bei prireikus konfidencialiai ir laikydamiesi nacionalinės institucijos nustatyto termino bei informacijos išsamumo lygio. Nacionalinės reguliavimo institucijos prašoma informacija turi būti proporcinga jos vykdomoms užduotims. Nacionalinė reguliavimo institucija nurodo priežastis, kodėl prašo informacijos.

3. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės reguliavimo institucijos, Komisijai paprašius, pateiktų jai tinkamą ir aktualią informaciją, kuri būtina Komisijai siekiant vykdyti savo užduotis pagal šią direktyvą.

4. Kai nacionalinė reguliavimo institucija, remdamasi Bendrijos ir nacionalinėmis taisyklėmis dėl verslo konfidencialumo, laiko informaciją konfidencialia, Komisija ir atitinkamos nacionalinės reguliavimo institucijos išlaiko tokį konfidencialumą.

▼ B

10 SKYRIUS

Baigiamosios nuostatos**▼ M3***23 straipsnis*

Kas ketverius metus, pirmą kartą ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 31 d., Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šios direktyvos taikymo ataskaitą, įskaitant atitinkamą informaciją apie pokyčius sektoriuje, visų pirma susijusius su ekonominiais, socialiniais, užimtumo modeliais ir technologiniais aspektais, taip pat apie paslaugų kokybę. Prireikus, kartu su ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai pateikiami pasiūlymai.

23a straipsnis

Komisija teikia valstybėms narėms pagalbą, susijusią su šios direktyvos įgyvendinimu, įskaitant universaliųjų paslaugų grynujų sąnaudų apskaičiavimą.

▼ B*28 straipsnis*

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

▼ M3

I PRIEDAS

Universaliųjų paslaugų gryųjų sąnaudų, jei tokių yra, apskaičiavimo gairės*A dalis. Įpareigojimų teikti universaliąsias paslaugas sąvokos apibrėžtis*

Pareigos teikti universaliąsias paslaugas – 3 straipsnyje nurodytos pareigos, valstybės narės nustatytos pašto paslaugų teikėjui, susijusios su pašto paslaugų teikimu nurodytoje geografinėje teritorijoje, įskaitant prireikus vienodas kainas toje geografinėje teritorijoje už tos paslaugos teikimą ar tam tikrų nemokamų paslaugų teikimą akliesiems ir silpnaregiams.

Šie įpareigojimai, be kita ko, gali apimti:

- pristatymo dienų skaičių, viršijantį šioje direktyvoje nurodytą dienų skaičių,
- pašto paslaugų teikimo vietų prieinamumą, kad būtų vykdomi įpareigojimai teikti universaliąsias paslaugas,
- prieinamus universaliųjų paslaugų tarifus,
- vienodas universaliųjų paslaugų kainas,
- tam tikrų nemokamų paslaugų teikimą akliesiems ir silpnaregiams.

B dalis. Gryųjų sąnaudų apskaičiavimas

Nacionalinės reguliavimo institucijos turi apsvarstyti visas priemones, kurios užtikrintų pašto paslaugų teikėjams (paskirtiems ar nepaskirtiems) skirtas paskatas ekonomiškai efektyviai vykdyti įpareigojimus teikti universaliąsias paslaugas.

Pareigų teikti universaliąsias paslaugas grynosios sąnaudos – visos sąnaudos, susijusios su universaliųjų paslaugų teikimu ir tam būtinos. Universaliųjų paslaugų grynosios sąnaudos turi būti apskaičiuojamos kaip paskirtojo universaliųjų paslaugų teikėjo gryųjų sąnaudų, kai jis dirba vykdydamas įpareigojimus teikti universaliąsias paslaugas, ir to paties pašto paslaugų teikėjo gryųjų sąnaudų, kai jis dirba nevykdydamas įpareigojimų teikti universaliąsias paslaugas, skirtumas.

Skaičiuojant atsižvelgiama į visus kitus aktualius aspektus, įskaitant bet kokią nematerialią bei rinkos naudą, kurią gauna pašto paslaugų teikėjas, paskirtas teikti universaliąsias paslaugas, teisę gauti pagrįstą pelną ir paskatas siekti ekonominio efektyvumo.

Reikia tinkamai atsižvelgti į tai, kad būtų teisingai įvertintos sąnaudos, kurių paskirtas universaliųjų paslaugų teikėjas būtų nusprendęs išvengti, jei jam nebūtų nustatytas įpareigojimas teikti universaliąsias paslaugas. Apskaičiuojant grynąsias sąnaudas turėtų būti įvertinta ir nauda, įskaitant nematerialią naudą, kurią gauna universaliųjų paslaugų operatorius.

Apskaičiuojama remiantis sąnaudomis, priskiriamomis:

- i) nurodytų paslaugų elementams, kurie gali būti teikiami tik nuostolingai arba tokiomis sąnaudomis, kurios viršija įprastas komercines normas. Ši kategorija gali apimti tokius paslaugos elementus kaip A dalyje apibrėžtos paslaugos;
- ii) konkrečioms naudotojams ar jų grupėms, kurie, atsižvelgiant į konkrečios paslaugos teikimo sąnaudas, gaunamas pajamas ir valstybės narės nustatytas vienodas kainas, gali būti aptarnaujami tik nuostolingai ar tokiomis sąnaudomis, kurios viršija įprastas komercines normas.

Ši kategorija apima tuos naudotojus ar jų grupes, kurių neaptarnautų komercinis operatorius, neturintis įpareigojimo teikti universaliąsias paslaugas.

Pareigų teikti universaliąsias paslaugas konkrečių aspektų grynosios sąnaudos turi būti apskaičiuojamos atskirai, kad būtų išvengta dvigubo tiesioginės ar netiesioginės naudos ir sąnaudų apskaitymo. Paskirto universaliųjų paslaugų teikėjo patiriamos bendros universaliųjų paslaugų grynosios sąnaudos – tai pareigų teikti

▼ M3

universaliąsias paslaugas konkrečių komponentų grynujų sąnaudų suma, apskaičiuota atsižvelgiant į nematerialią naudą. Už grynujų sąnaudų patikrinimą atsako nacionalinė reguliavimo institucija. Universaliųjų paslaugų teikėjas(-ai) bendradarbiauja su nacionaline reguliavimo institucija, kad ji galėtų patikrinti grynąsias sąnaudas.

C dalis. Pareigų teikti universaliąsias paslaugas grynujų sąnaudų susigrąžinimas

Grąžinant ar finansuojant pareigų teikti universaliąsias paslaugas grynąsias sąnaudas paskirtiems universaliųjų paslaugų teikėjams, gali būti kompensuojama už paslaugas, kurias jie teikia nekomercinėmis sąlygomis. Kadangi kompensuojant pervedami pinigai, valstybės narės privalo užtikrinti, kad pervedimai būtų vykdomi objektyviai, skaidriai, be diskriminacijos ir proporcingai. Tai reiškia, kad tokie pervedimai turi kuo mažiau iškraipyti konkurenciją ir paslaugų gavėjų paklausą.

Sąnaudų paskirstymo mechanizmu, pagrįstu 7 straipsnio 4 dalyje nurodytu fondu, turėtų būti taikomos skaidrios ir neutralios įmokų surinkimo priemonės ir taip išvengiama įmokų rinkimo du kartus, apskaičiuojant pagal įmonių produkciją ir sąnaudas.

Fondą administruojanti nepriklausoma institucija turi būti atsakinga už įmokų surinkimą iš įmonių, kurios yra įvertintos kaip galinčios prisidėti padengiant įpareigojimų teikti universaliąsias paslaugas grynąsias sąnaudas valstybėje narėje, ir turi prižiūrėti sumų pervedimą įmonėms, turinčioms teisę gauti išmokas iš fondo.

▼ B► M3 II PRIEDAS ◀**Bendrijos tarptautinio pašto paslaugų kokybės standartai**

Bendrijos tarptautinio pašto paslaugų kokybės standartai kiekvienoje valstybėje narėje turi būti nustatyti atsižvelgiant į greičiausios kategorijos pašto siuntos siuntimo nuo pradžios iki galo (*) terminą, matuojamą pagal formulę $D + n$, kur D yra pašto siuntos išsiuntimo data (**), o n nurodo darbo dienų skaičių nuo pašto siuntos išsiuntimo iki jos pristatymo gavėjui.

Bendrijos tarptautinio pašto paslaugų kokybės standartai	
Terminas	Tikslas
$D + 3$	85 % siuntų
$D + 5$	97 % siuntų

Tokius standartus privalu taikyti ne tik visoje Bendrijoje siunčiamam paštui, bet ir abipusiu dviejų valstybių narių susitarimu siunčiamam srautui.

(*) Siuntimas nuo pradžios iki galo matuojamas nuo pašto paslaugos teikimo vietų iki pristatymo gavėjui.

(**) Išsiuntimo data laikoma ta pati diena, kai siunta buvo pateikta siūsti, jei ji buvo pateikta prieš paskelbtą vėliausią siuntų surinkimo iš pašto paslaugų teikimo vietų laiką. Jeigu pateikiama siūsti vėliau, išsiuntimo data laikoma kita siuntų surinkimo iš pašto paslaugų teikimo vietų diena.